

ВИХОДИТЬ ЩОДЕННО ПЕРЕДПОЛУДНЕМ

В СПРАВИ ОГЛОШЕННЯ
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІ-
СТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
20 коп.

Текст умышлен.

Посадаючи це, уповноважен власно-
власно відзначає, що

stożak; a) rotyckoją i kętoz, b) p
Polskiej a kory Liga, c) bez o up mow
a Polska, d) znowa zeznana zrodz
z § 63 a) uz al cozo-ana w cmu l. A
1926 roku milizacja za wprowadzenie

rozpisa, by orzeczenie
bezpłatnie w najbliższym numerze i
na pierwszej stronie. Niewykonanie tej
nakazu pociąga za sobą następującą prze-
widzianą w § 21, ust. 2, art. 17, gruda-
1893 Dr. p. p. Nr. 104163 t. 1. a
sądzenie za przewroczenie na grzywnę

не лише пактом з 28 вересня 1920
забезпечила її непорушність і т
риторії, але й заспокоювала н
ціональну амбіцію Литовців, від
мовляючись признати рішення Лі

chodzą panieńki posłuchają muzyki albo d i e napierfumować.

І в тому міститься заповідь нашого успіху. Ми, що заселюємо нашу територію мусимо зрозуміти, що на нашій землі все мусить діятися для нас і через нас. Це розуміє прекрасно чужий промисловець, але дуже часто ми самі не хочемо цього зрозуміти. Колиб наш загаль, як слід це розуміти, то певно „Слово Польське“ не важилося би писати, що фірми, які піднімаються під польськ, з'явилися на ярмарку в Станиславіві як українськ, бо воно добре знає, що у нас є дійсним консументом і що з природи річи на українській національній території треба польським промисловцям і купцям запобігти ласки українського консумента, а не навпаки. Та це буде лише тоді можливе, коли територія нація знатиме свої права і обов'язки і вмітиме оцінити свою силу.

Перед українським ярмарком на українській землі певна майбутність. Вибраний в Станиславів комітет для надання постійної форми започаткованому великому ділові певно небагом приступить до здійснення свого завдання.

З. Полєнський.

НОВИНКИ.

— **Перед Народним Зїздом.** Секретаріат Українського Національно-Демократичного Об'єднання просить нас помістити отсей комунікат:

Знававшись всі партії до участі у ярмарку (Повітові Народні Комітети) скласти в міській жонції Зїзду та вибрати делегатів на Народний (Красний) Зїзд, який відбудеться в першій половині листопада ц. р. Кожен політичний лівий вибрав стільки делегатів, скільки обіймає судових повітів. До участі в Зїзді будуть допущені тільки вибрані, наперед оголошені делегати на основі окремих легітимаций, крім тих, що є управнени до участі в Зїзді на основі Організаційного Статуту УНДО. — *Львів, 4. жовтня 1926.* За Секретаріат Українського Національно-Демократичного Об'єднання: **Володимир Целявний.**

— **Конф ската.** У вчорашньому числі „Діла“ скомпісовано другу половину статті „Два світи“. Це 92, чергова конфіскація нашого органу в цьому році.

— **Нова станиця у Львові.** У неділю 10-го жовтня відбудеться посвячення новооббудованого дому читальні „Просвіти“ Личаківського передмістя в 12-й год. у пол. при вулиці Крушельській 13 (біля перекр. св. Петра і Павла). Служба Божа а керівні св. Петра і Павла почнуться в 10-й рані. При посвяченні сподіюється присутності Митрополита. Промовлятимуть: від „Т-ва Просвіти“ проф. М. Галушинський, від організації м. Львова: п. І. Личаківський, голова комітету будови п. Е. Ігнат. Комітет будови прохає львівських громадян з'явитися якнайчисленніше на тому святі.

— **Відкриття Залішків.** Польська преса розпитується останніми часами багато про Залішків, називаючи їх „польською Рієрою над Дністром“. Незвичайно хороші кліматичні умовини Залішків, де євнути брески, жерделі та виногради, притягають від довшого часу літників і недужих. Минулого сезону була там з Польщі а два тисячі гостей. Нема сумніву, що річні хитрі підприємці будуть тепер робити енергійні спроби, щоб викопити від наших людей гроші та доми за безцінь на будівлю ресторану, пансіону і санаторію. Залішківці громадяне не повинні позбуватися свого майна в чужі руки.

— **Де не гинуть наші люди.** Американський орган закарпатських Українців „Просвіта“ подає доволу листу наших закарпатських земляків, що найширша смерть у часі недавньої катастрофи в карпатській місцевості Клімери. В списі погиблих робітників-шахтарів наводимо м. м. 44-літнього Михайла Кукиля з Імрегу (Земліччина), що загинув разом з двома синами, молодшими хлопцями. На жаль доля шахтарських робітників!

— **Курс для неграмотних у чехословацькій армії.** Команда чехословацької армії підтримує від кількох літ інтензивно організацію курсів для неграмотних між молодими воїнами. З тих курсів користують головним чином рекрути зі Словацьчини і з українського Закарпаття, де неграмотність є дуже поширеною. В мин. році було в чехословацькій армії 2,709 неписьмених, з того 1,715 (або 63 проц.) навчилися зовсім добре читати і писати. По національностям а-лябета розподілялися такі: Українці 1024, Словаки 1919, Чехи 118, Німці 53.

— **Цигані і наші.** Вчора за львівською тресою передали ми звістку, що троє дівчат Кашпашківських чехів за Личаківською огорожкою. А що дівчат наші мамі страшать заєдні циганками, то й цим разом виринув здогад, що їх привалили цигане. Так омов би цигане не мали досить клопоту з власними дітьми? Нині тайна розкрито-

ється: дівчата погнібалися на свою маму, яка є нахот гостра і крадкомма вихідка до свого батька до Каміниці струмкової. Поважача пригода! Після війни і родинні втрати терпели діти сильно, злодер-мизувалися.

— **Хто подурить — дістане.** В. Я. Чисел „Вісникка огордово-го“ Л. Шк. Куратори нахотомі оповістку: „W rowniez hodoobachym sale nasyceniewo bez wy- jatkij jest szkodliwym ligi OPR. i od pier- wzej chwiej wzrosła liczba akcji po dzień 31. maja 1926 zlototy tytulom wladcy kwote 1700 zł. tuch. — Цікаво знати би, чи наше українське учительство Городецьких є без винятку членами „Просвіти“ або „Рідної Школи“ і скільки зложили на народні цілі. В тім самім числі: „Z okaz i swiata wiodowego 3. maja izprzetat szkolny w Bzeczach zebrał wódcz puzyc- siecia i wuzat kwote 50 zł. na rzecz GSL. tudziez kwote 37 zł. 60 gr. na rzecz komi- teta wydowcy gimnazjum K. E. w Bzeczach“. Цікаво знати, скільки в тій збірці є нашого українського гроша.

— **Ласі на фальшиве золото.** Часи важкі, але купці, ласих на „окажінї“ предмети є все ще досить. У Львові на аукціях повторюються надали випадки продажі перстень і годинників з фальшивого золота за грубі гроші. Міські ошуканці вибирають собі на жертву селян або при- жикх чужинців, які не знають цього про- стого способу.

— **Тенна хроніка.** Варшавський окружний карний суд засудив аспіранта політичної поліції Павловського на рік в'язни- ці за зраду урядових тайн. — Бандит Зел- лівський гудже надали по селах і містечках, ховаючись перед варшавською поліцією і грабуючи. — У Зборівниках жовківсько- го повіту вбили селянина Кобриня. — У Львові почалася розправа проти діда А. Л. Бейліха, бувшого інспектора мі- ських лісів в Ярмівці Новім. 42 осіб є по- шкоровавших. Бейліх мав від повітового бюра відбудови розділювати прова між бідних селян; замість цього він брав де- рево собі, а в списках поміщував фаль- шиві прізвища та цифри. За крадені гро- ши купив собі великий фляварок і с- тенер навом. — 10 літ тяжкої в'язниці дістав бандит Целіський, званий теж Лісоцьким, за грабунки з перед кількох місяців при вул. Шевченка 8. Целіський зайшовши до хати сторожа, застав там тоді його дочку Бобківну і сокирою хотів убити її, коли вона почала кликати поміч.

— **Чудові печери** відкрили у словацькій Селі, Деманова. Вони є куди кра- ші як славі печери в Аделсбергу. Ново- відкриті підземельні коридори мають в однім місці стіжок на 500 метрів і ший- рад кришталевих саль, незвичайно гармо- нічно складених з 25 сталактитовими стовпами. Ст-ни грають мильними кола- рми, мов найкращий мармур; є там повер- хи озера, а навіть скамені дерева. До цього часу вони ще не зовсім дослід- жені.

— **Сучасні рекорди.** Немає дня, щоб європейська преса не приносила звіст- ки про якийсь новий незуважний рекорд. Саме читасмо, що в Америці якийсь за- вятий amator музики, Бурт грав б. і одні без умину на фортеп'яні. Навіть не іо і не лив, а тільки куря сигари, які встромлю- вали йому в губи товариші. Італійський танцюрист Фернандо протанцював неда- вно 130 годин без відпочинку. На верх па- рижської вежі Айфля бігло в перегонках кілька осіб і переможець перебіг 730 ступ- ні в 3 хвилини і 4 секундах. Лондонсь- кий носій тварів перейшов пішки 70 км. з відпочинку на голоді, що мало 9 літрів. Якийсь англійський коваль Геес тягнув два великі вози з Портсмуту до Ньюкасл се- бо на просторі 12,4 км. Якийсь піхотинець Сьомон (Англія) зробив у 1000 годинах 3500 км. ідуци денно 10 годин по три і пів км., а одні коваль валів великим мо- лотом 12 годин без умину. Перемогі люди- ни над природою бувають чудесні, але навіщо здалася більшість цих рекордів? Чи не краще було би встановити рекорд економічної відбудови Європи?

— **Своєрід.** ч. 30, містить Здобу- ваймо знання! Будь Українцем! Боротьба за владу. З організаційного руху. Боріся з темнотою. Поляки між собою. Юнвель М. Грушевського. Безперервність обо- язку. Що чути у світ. Новинки. Ска- дальний листуп радикального киришка. Еміграційні вісти. Господарські вісти. Нові книжки і видання. Дописи з краю.

Всячина.

— **Злодій у величній стилі.** У Парижі арештували винимкового злочинця, Жорж Ремеса, відомого під назвою „чоловіка зі сто масками“. Не було професії, в якій він не виступав би, починаючи від носія до консуля, від комвожера до лікаря перського шаха. З усіх цих професій за- робив він 4 млі. франків у Франції, не зга- наючи Альжиру та Марока. Його засудили разом на 102 літ в'язниці, але це вийшло йому за довгою кар'єрою і він відсидів лише сім місяців, хоча арештували його від- сям разів. Первісна професія Ремеса була акробата в цирку „чоловіка-вука“. Він мав таку зручність, що після кількох днів по- буту у в'язниці, втікав! Від кількох місяців за ним шукали сотні детективів. Його узяли в Руен, коли влітав тисяч франків так зручно, що і банкіот ховав собі і дрібні. У криміналі був ападокво поліцій- ний агент, який його арештував, але на- вить при помочі поліційної варті не встиг завести його на поліцію, бо Ремес утік по дорозі. Він повторив свою штуку з

1000 фр. зараз на другий день і третій, а узявшись на четвертий утік з в'язниці. При помочі нанятого акта втік, запрохую- чий по дорозі шофера на чарому. Поїхав до купельного місця Екс-Ле-Бен і там крадене авто продав трьом особам одно- часно по 20,000 фр. і продовжував як о- фісер мінти 1000 франків. Одночасно грав у місцевій касині і вважав покрав два портфелі, одні фрякове вбрання і дороге футро. Арештували його в Ліоні; він по- звинявся до деяких крадіжок і як звичайно зажив спокійно слідому суда, що готов зажитися з ним за 1000 фр., що довше як тиждень у в'язниці сидіти не буде.

ОПОВІСТКИ.

Український Наддніпрянський хор під управління Петра Сосисько- го у складі 31 осіб виступає:
П'ятниця 8.X. Львів.
Субота 9.X. Яворів.
Неділя 10.X. Яворів. 193 49-7

Читальня „Просвіти“ городць- кого передмістя внахотує в субо- ту 9. жовтня ц. р. в с. самі Муз. Інституту ім. Лисенка, вул. Шапченка ч. 5, а наго- ди місця книжки Святоцкій Вечір з сльудною програмою: 1) М. Лисенко- Франко: Гімн (Вічний революціонер ор- хестра, 2) Вступне слово — проф. М. Ба- бия, 3) а) Шевченко-Волошин: Чого мені тяжко — хор, б) Шевченко-Колесса: „На музич“ — хор, 4) Мих. Галушинський: Значіння книжки в освітній виховній пра- ці — реферат. — Павла. — 5) а) Мен- дельсон: „На воді“, хор, б) Франц Оттон: „Серенада“ — хор, 6) І. Українка: „До- світні вогні“ — деклямація Н. Матуліна, 7) а) Лисенко: Ой пуцу я кониченка — хор, б) Людвент: „Ой на горі горі!“ — хор, 8) В. Бобинський: Сів крилатих ке- лаврів — гуртова деклямація, 9) Яросла- венко: Марш — орхестра. — Хорів то- чні виконає хор під управою п. Купчи- ського. — Музичні точки власна орхестра. Початок в год. 6. вечером. — Білети в ціні 51 сот. — 2 зол.

ДРІБНІ ОГолоШЕННЯ.

ВЧУ по дуже низьких цінах англійсько- го, французького, італійського та ні- мьського (найновішою методою). — ро- білю перекладати скоро. — Зголошення під „Солідність“. 679 2-2

СОЛІДНИЙ кондицієнт з провісійналь- ною практикою приймає сейчас заняття. Зголошення: Зубогоруж, кафе англ. D-га Łuckiego, Włocisz. 674 2-3

НЕГАЙНО на продаж на Поділію 8 мор- гів поля І. класу, господарські збу- довання, т. є. хата, стоцол, хліви, город зі садком при гостині, 20 хвилин пішки до залізничного двірця. 2400 дол. амер. Ближні інформації у д-р Жуковського, адвоката в Ідволичках. 681 2-2

ДО ЗАМІНИ парохія Голгоці коло Під- гасць за па охлю хочоби о меншій до- тації, однак близько міста з середини школами, виглядаю з стацією залізничною в містні без вагдула на диспезальну при- належність. — Уряд парохіальний в Го- лгоцах п. Ісцо. 680 4-4

БОНЦЕСІОНОВАНІ НАУКОВІ КУРСИ „ОСВІТА“ приготували докладно і совісно до гімназійної математи, до семі- нарнійної математи, до іспитів з обсягу 6 та кож 4 клас гімназійних. Назвачуть найсла- вніші гімназійні професори по 5-6 годин денно. Зголошення і інформації в Секре- таріаті Курсів, Львів, Милковського 11, від 12-ї і від 5-6. Проспекти даром. 693 1-2

ЖІНОЧІ канцелюші по найнижчих цінах поручає знана фірма Йосиф Гам- пель Юркевичевої вулиці Фред- рі. Переробки для гостей з провіній полагождуться на протязі 24 годин. 691 1-5

ПОШУКУЮ від 15. жовтня вправної уч- ительки від двох дітей: І класу гімн. без латини і III. народної. Успіш слати на адресу: Уряд парохіальний Дошно п. Ра- мана Здр Я. 696 1-2

ІНСТРУКТОРА на село для учениці VI. кл. гимн. пошукуються. Першештво має математик і старший віком. Народність обожята. Управа дїб в Пробабіні п. Го- роденка. 695 1-1

АБСОЛВЕНТ гімназій, пошукуює лекції, або якого иного умового заняття в бюрі. Ласкаві зголошення просяться слати до Адміністрації під „Солідність“. 699

УНЕВАЖНОСТЬ втерня: довад осо- бісти та військову книжку з ПКУ. Львів-повіт на прізвище В. Станислава Ле- нинського, ур. у Львові 1896 р. 701

ПОДАМО господарство в околиці Льво- ва з і пів морга ріли в одній parcelі, садом, дім з дубового дерева 17/16 да- хівкою критий, будова 1918 р., стоцол дубова 17/6, стайня 8/4, цинний мурован, студія бетонова, стайня залізнична на місці за 400 дол. амер., дальше господарство коло Перемішля в повітовому м. сточку, 13 моргів рілі, дім мешканців, стоцол, стайня, ручна цегельня, огорода за 230 дол. Відомість в фірмі „Мельма“, Львів, вул. Вірменська 1. 698 1-2

80 сот. коштує одна лощка до чаю — з хмільного сїбїла у Мандля, Ко- перника 14 проти кіна Коперника.

ІНДЕКС філософського факультету на львівській університеті ч. 1 27 з ро. 1906-1919, на ім'я Микола Венжана уна- жалти надіслати. 697

РОДОВИТА ФРАНЦУЗКА уаїлає збірні лекції в групах чарковках по дуже приступній ціні. Відомість: о. д-р Левин- ский, Львів, вул. Якуба Стешке 15, (партер) від год. 3-4. 690 1-1

ІНТЕЛІГЕНТНИЙ ди-ригент хору пер- ковного і світського, як рівнож доб- рий режисер і організатор: голос баритон- тер, першої класи, гудяє місця. Зголо- шення до І. листопада з поданням усний до Адм. „Діла“ під „Дирігент-баритон- тер“. 690 1-2

БАНДАЖІ на найбільш пропуклими. О- паски червоні лінійні для утилки лави. Гу- мові ланочки проти жовілки. Косметичні опакси для зрешітованя мїр. Штучні, ногі і руки для змунтованих і т. п. пору- чає Бандажист Польчик в Сам- борі. Шинки даром. 689 1-1

УЧЕНИКІВ на мешкання з харчем прий- ме інтелігентна родина, близько гім- назії (головний). Відомість в Адміністрації „Діла“ під „М“. 702 1-2

НАДДНІПРЯНЕЦЬ діт 40, жонатий з 2. дітьми, пошукую негатию посади до кооперації, фабрики, тантану або де культурно-просвітної праці. Має за собою кількілвату практику ссїєвній роботи. Ад- реса: п. Дукля, Мшана С. І. 1-3

ОГОЛОШЕННЯ.

За оголошення Редакції не відповідає.

ТИСЯЧІ РІЛЬНИКІВ

перек наліся, що лєч, коноплі і вовну належить висадити лише до Кооперативного волюнційного про- нислу

„ТКАЧ“

у Львові, вул. Жовківська 82, який видає за сиріші полотна, пайди (кор- ти), бархани, сука та ин. материяли. — Шинки і приби д а р о м. Приймаємо а- гентів на дуже догідніх умовях. Адреса: „Ткач“, Львів, Жовківська 82, 394 3-7

Ч. 49/267.

Львів, 4. жовтня 1926

Ринок 39 (вл. дім)

З „Труду“.

Масмо честь повідомити наше П. Т. Громадянство, що наші:

ВІДІЛ СУКОНИ дістав нову управ- ительку, а саме довголітню працівницю фір- ми „Братя Іронські“ у Львові, а в часі еміграції першорядних фірм у Відні.

ВІДІЛ БІЛІЯ остане дальше в випро- бованих руках дотеперішньої управитель- ки. Робитиця працює в нас кількілвату, учениці кількілвасті. Всім їм треба дати хліб і науку. Про це на повинно лише громадянство забувати і нас не оманяти. Ціни наші справді дешеві, а роботу при- маємомо всім, хочби і найскромнішо.

ВІДІЛ ШКІЛЬНИЙ розпочинається від 15. жовтня 19.6. З міс. курси крою су- конь і біли та курси трикотажні і ин. артистичних робіт (можливо).

ВІДІЛ СКЛЕПІУ заосмотрений в по- лотна, додатки, нитки до шиття і виш- вання і ин. Наші вироби виставляємо на П. „Український Ярмарку“ в Станиславіві.

Управа Жін. Спільн. „ТРУД“ у Львові.

669 2-3

КУПНО — ПРОДАЖ — ЗАМІНА

„МОНЮШКО“ фортеп'яні і п'яніні Львів, вул. Зігнорича 10. Тел. 33-34 675 2-8

Перворядна кравецька робітня

в величм поштовім місті пошукую кравця — перворядну силу, який про- вадив би робітню жіночох і мужських одягів, знав роботу кушнірську. Зголо- шення з поданням усний слати до кінця жовтня ц. р. до Адміністрації „Діла“ під „Робітня кравецька“. 617 3-2

ПОЗІР! АМАТОРСЬКІ ГУРТНИ! НОВІСТЬ!

Подільська Театральна Бібліотека

Тернопіль, Коржовоцького 9. видає і продає

„КУМА МАРТА“

песа на 5 діл А. Шатковського. 688 Ціна 2 зол. 1-4

МЕСЛІ

закордонні і краді від най- скромніших до найкращих вишох на догідних умовях і по найнижчих цінах пошукую 694 С. ВРНК, Львів, Райтани 10. 1-3

сирку. Кожна така школа, як там і дитя, з господарським ухилом дає окремішній земельний наділ для практичного ведення сільськогосподарства при школі силами учителя і учнів.

По широкому світі.

Німецькі міністри в уряді Чехословаччини? Народні Освободителі уряд складається з 15 міністрів. У тому числі буде 6 фахівців і 9 парламентаристів. Між фахівцями буде двоє міністрів, що у відповідний час мають уступити на те, щоб на їх місце увійшли до кабінету два Німці, члени аграрних партій. Німецькі партії рекламують для себе міністерство освіти й міністерство пошти і телеграфів. Німецькими кандидатами на міністри називають д-ра Спіжу і д-ра Масер-Гартунга. Прем'єром має стати знов д-р Сегля.

Стріча Мусоліні з Бріаном. До Парижа наспіли з Риму вістки, що Мусоліні звернувся за посередництвом французького амбасадора до Бріана з пропозицією спільної конференції. Мусоліні бажає, щоб стріча відбулася в Італії. Місце і речини конференції усталиться в порозумінні з італійським амбасадором у Парижі.

Паневропейська унія і Англія та СРСР. В резолюції політ. комісії паневропейського конгресу у справі взаємин з Англією і СРСР сказано, що всяка розв'язка паневропейського питання мусить брати під увагу тісні взаємини географічні, історичні, економічні й культурні, що лугають Англію і СРСР, з рештою Європи. Однак останнє рішення, чи Англія і СРСР мають бути членами паневропейського союзу держав, сіх власною справою. Паневропейська унія визнає й бере під увагу існуючі для британської імперії і СРСР. труднощі лучитися односторонню на однім континенті. Унія відкидає в принципі всяке агресивне становище супроти інших держав або їх груп, а одинокою її метою є тривала безпека європейського миру й економічного добробуту при допомозі союзу всіх європейських народів.

Замість полеміки.

Відповідь „Раді“.

Від д-ра Володимира Охримовича дістає ми від поміщення отсе писемко:

Спонукавши прилюдним відзивом, звертаю поіменно до мене, а поміщенням статті часопису „Раді“ з дати: Львів, 30. вересня 1926 р. ч. 70 (90) під заголовком „Об'єднання чи роздільність“, — уважаю моїм громадським обов'язком у відповідь на ту статтю подати до відомості громадянства отсе пояснення:

1) Стверджую, що я не є видавцем „Діла“, ані не є ним д-р Курець. Видавець „Діла“ є кооператива „Видавничий Спілка „Діло“ у Львові“ якої органами є дирекція, надзирна рада і головний редактор, а крім того на основі ухвали надзирної ради має застережений вплив на політичний напрям „Діла“ також Центральний Комітет „Українського Національно-Демократичного Об'єднання“, в якому то Комітеті засідають також і співвидавці та співробітники часопису „Раді“. Вправді від недавнього часу також і я належу до надзирної ради Видавничої Спілки „Діло“ як один із сімох її членів, та коли заважатись, що зміст і напрям „Діла“ залежить від чотирьох членів (Центральний Комітет, головний редактор, дирекція і надзирна рада), а я є лише самою частинкою одного з тих чотирьох членів, то річ ясна, що мій вплив на зміст і напрям „Діла“ є мінімальний, не багато обидний, як вилив тих співвидавців і співробітників часопису „Раді“, що засідають в Центральному Комітеті УНДО.

2) Стверджую, що стаття, надрукована в „Ділі“ з дня 23. вересня 1926 р. ч. 210 під заголовком „Замітки і відгуки“ повинна без мого дозволу і без мого відомості, та що я той статті перед її надрукуванням ані не читав, ані не знав про неї.

3) На основі обох вище наведених фактів стверджую, що я ніяк не можу бути відповідальним ані за зміст статті, помі-

щеної в 210 числі „Діла“, ані за її повну, однак мило того можу оправдати появу і зміст той статті з уваги на те, що та стаття була спровокована беззастановним інстинктивним і клеветаним, друтованим від шістьох літ в „незалежних“ часописах, як „Український Пролетар“, „Нова Рада“, „Українське Слово“, „Наш Пролетар“, „Раді“ і інших.

4) Стверджую, що ті щойно означені „незалежні“ часописи називали мене „Ефемітом“, „народним зрадником“, „запродавцем“ — і тому не може мене зоручити великодушність „Раді“, коли вона задоволює мене, що „хот би вигадав ще десять автономій і хоч би ввагував без всякої автономії, то німаю того „Раді“ не полас мене словом „людиш“. Ясно, що це слово є дуже неввічливе в порівнянні з епітетами, якими обдаровували мене панове „незалежники“.

5) Стверджую, що теперішній головний редактор „Діла“ п. Ф. Федорів не один раз писав і друкував в „Ділі“ статті, в яких видавав належну честь і пошану заслугам і прикметам наших народних провідників, також і тих, що їх тепер автор статті, поміщеної в 70 (90) числі „Раді“ з 30. IX. 1926, боронить, дарма, що той самий автор не один раз обіцнував їх безвідставно далеко гіршими епітетами ніж слово „людиш“. Це дуже гарно, що він хоче тепер направити давню заповідну крияду, але не повинен того робити коштом чести других людей.

6) Стверджую, що в згаданій статті „Раді“ з 30. IX. 1926 ч. 70 (90) представлено перебіг одного засідання Народного Комітету, відбутого в зимі з 1921 р. на 1922 р., підком неправдиво і перекручено, бо на тім засіданні „одним українським дипломатом“ до тогож дипломат уряду д-ра Петрушевича, зовсім не пропагував східної орієнтації, лише вказував, що антагта з асбіна Франція зовсім не має наміру творити зі Східної Галичини окремої держави, але навіть окремої автономної провінції під своїм протекторатом, лише має намір віддати Східну Галичину без застережень і без гарантій під владу третьої (білої) Росії, яка скорше чи пізніше перейме владу по більшовиках; далі вказував той дипломат, що антагта, а асбіна Франція орієнтуються на Денікіна і на третю Росію та з того становища він остро критикував політику і дипломатию нашого східно-галицького уряду. Правда, що по тім рефераті одного українського дипломата, п. Ф. Федорів виголосив свій конферрат, однак сталося це не на тім самім засіданні, лише на слідуючій, і не на приворочення д-ра В. Вачинського, який тоді навіть не був головою Нар. Комітету, а лише в заступстві тодішнього голови пок. Івана Княвлюка проводив на засіданні, — але сталося це на припорочення цілого Народного Комітету для підготовлення дискусії на слідуючому засіданні. Правда, що п. Ф. Федорів у своїм рефераті всіма аргументами поборював орієнтацію на Денікіна і на третю Росію головню з уваги на придиринських Українців і на ідею соборності та незалежності, однак є неправдою, будить би п. Ф. Федорів або д-р С. Баран заявлялись тоді за негайною потребою признання польської державності або за негайним розкоштаттям переговорів з польським урядом і за висилкою делегації до Варшави.

7) Стверджую, що п. Ф. Федорів ізза цілковитого фінансової неадаптованості до військової служби ніколи при війську не служив і навіть за воєнних австрійських часів не був потяганий до військової повинності, а тої отже причини також і до української армії не міг зголошуватись, — однак на основі моїх безпосередніх помінь мусу ствердити, що в часі російської інвазії (головно у вересні 1914 р.) і в часі листопадового перевороту (перед і по 1. листопада 1918 р.) п. Ф. Федорів ділом проявив велику цивільну відвагу і незвичайне пошуття національного обов'язку, за що я мусу його високо цінувати і пошанувати помімо деяких його хиб, від яких зрештою ніхто не є вільний.

8) Стверджую, що в згаданій вище статті „Раді“ з 30. IX. 1926 ч. 70 (90), як також в її продовженні у слідуючій числі „Раді“ п. а. „Хто винуватий“ знаходиться багато неправдивих і несправедливих закидів, звернених проти „автономістів“ і „заправистів“. Показувати з тими закидами не маю ані охоти, ані потреби, ані обов'язку і тому обмежуся покищо до вище поданих фактичних пояснень.

— У Львові, дня 7. жовтня 1926 р.

Д-р В. Охримович.

На шляху економічного розвитку.

З приходу Українського Ярмарку в Станиславові.

Другий Український Ярмарок у Станиславові — це безперечно крок вперед в нашій повсюдній економічній розвиту.

Війна, що велася увесь час на нашій національній території, знищила наш передвоєнний господарський добробут. Підчас війни західні краї Австрії не лише не були паражені на її руйнуючі наслідки, але — навпаки — збагачувалися ще війною, будучи головним доставцем потрібних воєнних матеріалів.

Війна, коротка доба нашої державності, а також наше положення в Польщі виявили, що нам треба здобувати міцні основи, що нам треба стати предметом, а не предметом господарського життя на цій нашій національній території. Дотеперішня дійсність доказує, що на нашій національній території організатором господарського життя є хтось другий, а не ми. Чужі елементи творять господарське життя на нашій землі і ставлять нас в положення чи то споживача, чи байдужого глядача.

Промисел і торгівля на нашій території в чужих руках а консумішним призначенням — для нас. Наша територія є колоніальним тереном для чужого елемента. З витворених на нашій території вартостей користають чужинці. Ми не лише їх не витворюємо, але вони навіть не переходять до консумішної маси через наші руки. Ми не здатні обслужити себе.

Може хтось сказати: ми нарід хліборобський, ми творимо рілнічкі продукти, ми оремо, сіємо, збираємо плоди. Поминувши спосіб рілльної господарки, веденої нашими селянами, так в дійсності є. Однак надивна рілної продукції, яку призначує хлібороб на продаж покривши власні потреби, йде в світ вже не через наші руки; це залягає нам за дорогої гроші чужинцям. Торговля нашими продуктами в чужих руках, в руках тих, що не сіють, не орють, але за те мають величезні доходи з плодів нашої землі і праці наших рук. Перерізка рілльних продуктів нашої землі також у чужих руках. Бо чи маємо великі млини, цукроварні, горальні, фабрики картопляної муки, фабрики ярильних консервів або які інші фабрики, зв'язані з хліборобством? Наші хліборобські продукти з підставою добробуту чужинців. Така є дійсність. Тяжка праця нашого народу є підставою добробуту чужинців на нашій землі. А право на майбутність має лише та нація, що зуміє свою працю обернути в свою користь. Тих, що на когось працюють, світ потребує, але лише як рабів. Вислідом інстинктивного пізнання твердой дійсності і потреб нашої майбутності є станиславівський ярмарок.

Коли динимось на наш станиславівський Ярмарок, то мусимо собі сказати, що в порівнянні до нашої території, кількості нашого населення, а навіть до нашого економічного розвитку — це мініатура мінітури.

Його вага в чому іншому. В здоровій душі, в ідейному пориві. Таким чином посіає здорове зерно. Тепер приходить черга на наше громадянство, а в першу чергу на наші економічні центральні, диктористатні творчі думки для цілої нашої країни, і це буде вповні відповідати намірам ініціаторів українського Ярмарку в Станиславові.

Та одночасно зв'язується питання чи перед нашими ярмарками є майбутність, чи не буде з ними так, як зі „Східними Торгами“, що з року на рік стають меншими і вдержуються вже лише завдяки допомозі держави і магістрату міста Львова.

Господарське життя не зносить ніяких штучних творів, що не відповідають вимогам економічних відносин. Господарське життя і його дьогі не динуть ніяких шоків. Воно

не дається нагинати до ніяких політичних експериментів. Його мож на тільки спрямовувати на відповідні шляхи, але лише такі, які є впливовим життєвою дійсністю.

Творити у Львові, центрі непольської національної території, в місті, яке до тогож належить до держави господарсько відсталой і неупорядкованої, міжнародний ярмарок, не є потреба господарського життя і створених відносин. „Східні Торги“, мали послужити пересвітом як доказ польської економічної творчої праці на „Сході“ в користь Європи. „Торги“ заплановано в той час, коли важилася доля Ск. Галичини. Треба було витанті показати, що через Львів отворить Польща для Західної Європи, так спрагненої абути свого надлиру промислових виробів — єдину догідну дорогу на Схід.

Господарське життя і тим разом не уризало політичних „триків“ і перейшло над „Торгами“ до дняного порядку. Теперішня економічна сполука заходу зі сходом минає польський „міст“ і йде понад голови Польщі та „Торги“ у Львові.

Ось так львівський „міжнародний ярмарок“ найшовся шляхом позаскобками світового господарського життя, втратив свою мету і тому не вважаючи на всі зусилля польських політиків, мусів заснітисся. Ми не думаємо наш ярмарок перетворювати в який небудь політичний чинник. Потреба нашого ярмарку-виставки впливає з розвитку і поступу нашого національного економічного життя. Наші ярмарки мають показати нам, в яким обсягу промислу і торгівлі ми поступили вперед. Вони мають виявити ширій громаді, які товари ми вже продукуємо власними силами, які товари можна набувати в наших купцях. Ярмарки мають зв'язати наше широке громадянство з нашим промислом і торгівлею, показати нашому загальному постійний поступ на економічному полі та переконати його, що економічний розвиток є запорукою добробуту кращої майбутності.

Наші ярмарки повинні обіймати наш промисел, ремесло, хліборобство та торгівлю. Покищо наші ярмарки не можуть обмежитися виключно до промислу чи ремесла, як це буває на світових „сільсько-виробничих ярмарках“, де беруть участь лише продуценти. На такі ярмарки ще не прийшла у нас пора, це пісня майбутності. Нам треба творити те, що вимагає наше господарське життя в своїй теперішній стадії розвитку.

Такі ярмарки мають у нас майбутність. Вони будуть господарсько корисні для продуцента і купця (кооперативні чи індивідуальні торговці) та консумента, нашого широкого загалу. А що є господарсько корисне, це має перед собою запланований успіх.

Одночасно ми добре знаємо, що економічне життя не є виключне, що кожний нарід не може сам всі потрібні для себе товари продукувати, бо не все на не дозволяють господарські відносини. Світова господарка спирається на винимі матеріальних дбр. Тому нація, що хоче сама організувати своє господарське життя, мусить вміти взяти в руки на своїй території чинності обміну продуктами поміж народами. З тих причин на наших ярмарках мусимо допустити продукти, які ще не продукуємо, або на яких продукцію дозволяють господарські відносини краю. Таким чином продуценти інших народів матимуть інтерес доставляти свої продукти нам через наші установи, а не, як досі за посередством нам чужих і в більшості ворожих елементів.

Певну майбутність наших ярмарків доказує вислів директора одної з найбільших фабрик рілльних машин в Польщі, який в цьому році хотів виставити в Станиславові свої машини. „Nasz warsze jarmarku przychodzi chłopi, konsumenci tego towaru na „Słowskie Targi“ przy-

Рад. Союз теж задоволений з пакту з Литвою, улаштовуючи його з одного боку пропихав армію підтоптованого Англією антирадянського фронту, а з другого вступом до підписання таких же умов з Латвією, Естонією і Фінляндією. Таким чином антирадянський ланцюг, якого завдання килим починався у Варшаві, а який простягався здовж Балтики, прорвано в Ковні. Маленька Литва поставила крапку над і, повертаючи в нівець англійські плани.

Очевидно, радянсько-литовський пакт поставив Польщу в незвичайно важке положення, розвіваючи її надії на транзит між Сходом і Заходом, на підтримку польського промислу через виторгування від Рад. Союзу пригоди для себе торговельних умов, на здобуття від Литви догідного доступу до моря і на одностороннє асоціювання з радянським фронтом з Польщею проти Рад. Союзу. Також поставлення знаку запиту над Вильно не належить до приємностей. І тому то тепер вимається такий галас з приводу радянсько-литовського пакту, і тому Лондон через парижський „Тан“ (бажано опінію якого можна кожної хвилини здобути за добрі гроші) говорить про те, що уступ про Вильно є явним суперечництвом з рижським трактатом та що радянсько-литовський пакт є антитезою консолідації мирних відносин на Сході.

Московський пакт з 28. вересня 1926 є безсумнісним успіхом радянської дипломатії, бо в зародку нищить всі спроби створити великий протирадянський блок. Цим пактом відвертає від себе Рад. Союз одну з найбільших небезпек, яка з'являлася для нього в останніх літах. Та уміслюючи Польщу в її дотеперішніх, крайню невідповідних границях і не даючи їй спромоги вступити на шлях господарського розвитку, Рад. Союз на довгі літа утверджує рижську границю, ще раз кладучи крапку над і рижського трактату.

Загострення відносин в Компартії.

Вчорашні телеграми принесли вістку про те, що Троцький став явним по стороні теперішньої опозиції, тобто по стороні Зіновєва. Троцький мав заявити, що приступає до активної праці в опозиції. Що вплинуло на таку заяву Троцького, покищо не відомо. Та мусило це бути щось дуже важке, коли він не завагався почати політичну співпрацю з недавнім своїм найбільшим ворогом Зіновєвом. Між ним і Зіновєвом є, як відомо, значні ідеологічні різниці. Та видно, що боротьба проти теперішнього Центрального Комітету Партії, чи краще проти його політичного бюро, членом якого є Троцький, і тепер стала для нього неминучою. І ця боротьба наказала йому співпрацю навіть з таким вчорашнім противником як Зіновєв.

Найновіше число „Прагер Прессе“ приносить з Москви інформацію про збільшену активність опозиції. Ця активність виявляється в тому, що опозиція при всякій нагоді комуністичних зборів намагається спровокувати прилюдну дискусію на тему теперішньої політики політбюро. Дня 1-го жовтня намагався спровокувати її на зборах комуністів одної московської дільниці член опозиції Салронов а товариств цілої групи своїх прихильників. Одначе прихильники партійної більшості до дискусії не допустили.

Того самого вечора взяли участь у зборах комуністів у фабриці „Авіопрібор“ члени опозиції Зіновєв, Пятаков і Смігд. Були там також Троцький, Радек (?) і Сапронов. Всі вони виступали на тих зборах зі звязаною критикою політики політбюро й останніх постанов Центрального Комітету. На зборах переважали прихильники теперішньої політики Центр. Комітету і вони припинили дискусію.

Московське політбюро скликало негайно по тих подіях окреме засідання та прийняло в тій справі таку постанову:

Провідники опозиції порушили й зневажили в грубий спосіб останні постанови пленуму Центрального Комітету Партії, і тим самим порушили партійну дисципліну, хоч їм повинні придержуватись та за всяку ціну боронити перш за все члени центрального комітету, якими є названі провідники. Вони покривають свої вчинки перфідними фразами про партійну єдність і ведуть при тим фракційну політику та підготовляють розкол у партії. Такі підготовляння до розколу партії вважає московська ексекютива партії звичайним злочином проти партії. Таке поступування треба вважати за кпини з партійних постанов, партійного з'їзду, Центрального комітету і центральної контрольної комісії. Партійна ексекютива визнає всіх членів партії до енергійної боротьби з такими партійними злочинцями, що важку господарську працю намагалися зруйнувати своїми виступами і вірять, що завдяки їх старим заслугам для партії та високим становищам, що їх займали в партії, їм усе дозволене. Московський Партійний Виконком визнає усі партійні організації, щоби до таких дискусій, як названі, не допускали за ніяку ціну.

Та сама „Прагер Прессе“ інформує, що партійна опозиція почала між своїми членами грошеву збірку на цілі боротьби з теперішнім напрямком політики та з його реалізаторами, що засідають в політичному бюро партії та мають більшість у Центральному Комітеті.

Лист з Парижа.

Концерт в пам'ять Івана Франка.

Париж, 28. IX, 1926.

Ніхто мабуть навіть не уявляє собі, яка маса українців перебуває тепер у Франції. Нарховують їх на 20 до 30 тисяч. І однією Парижі є до 2 тисяч українців. Та, на жаль, хоч така велика кількість українців у Франції, не можна сказати, щоб життя українців було дуже активне. Їх бачи-

шости все українство розбите на дрібні громади, які знайомі між собою порогують і тому до більш замітної акції на полі культурно-просвітній і політичній не приходять. Єдине, що заставляє про Україну тут говорити, це щеннебудь свято-концерт, що його улаштує українська колонія. В цьому відношенні наша колонія забуває сварки і такі свята бувають дуже великі. Таке свято-концерт було в березні в пам'ять Шевченка, що його улаштувала Українська Громада у Франції. Друге-ж таке велике свято, що таж улаштувала та сама Громада, відбулося 25. вересня п. р. в честь Івана Франка.

До організації цього свята Українська Громада у Франції з ініціати голови Громади п. Стасєва приступила ще в міській кінці, покликуючи до того спеціальний комітет у складі п. І. Стасєва і інших представників еміграції: лж. Пелева, студента А. Андришенка, п. Ісєєва та Фурси. Ізав'язавши пошукати громадського обов'язку та ризиків інтриг сплела з святом Франка надтою датиюлася і однією тепер цей концерт відбувся. Місце для концерту вибрано на одному з краєвих бульварів Парижа — Сен-Жермен — в селі Географічного Товариства. Ця селя — одна з більш відомих у Парижі, велика, імпозатна, прикрашена шлім, радом фігур ситових учених та подорожників.

Завдо до початку свята стала прибувати публіка. Для стороннього глядача — образ надзвичайний. Було декілька осіб, які тільки приїхали в Парижі, які не вірили своїм очам, щоб українська еміграція була така численна і різноманітна. Ще далеко до початку білети розкуплено і ціла селя була залита публікою. Було біля 7.00—8.00 душ.

На сцені з лівого боку прикрашений жовто-блакитною драперією — на поступі — увічнений лавровим вінком з червоних гірлянд стояв портрет Франка.

Свято почалося рефератом, що його вголосив лж. Пелева. Реферат короткий, але в ньому пірні змалювано творчість Поета і його значення для народження українського народу. В слід за рефератом — виступ двох знаменитих у ту-тешній українській колонії співаків: п. Антоновича, артистки київської опери і п. Міліці. П. Антонович знала тут не лише українській публіці, але також і парижській — своїми виступами в головному парижському державному оперному театрі. Назначені артистки проспівали дуетом „Діва нова“ (Лисенка) і аразі сніло і красю своїх голосів викликали ситуацію в селі. Після них проспівав хор під керівництвом п. Миколая чужа „Слава йому, Слава“. Дирігент і весь хор виступили в народних строях, що на тлі чужинської обстановки викликали серед української публіки теплі образи далекої і дорогої України.

Друга частина концерту — сольові спів п. Антоновича при аккомпаніторі проф. і відомого диригента нашого земляка п. Кічана. П. Антонович проспівала пісню „Ой богата я“, а на домагаючи публіки ще лаву пісень. Після того виступила з декламаціями „Камеяра“ та „Прольогу до „Мойсея“ відомі артистки державних театрів у Київ, п. Наталія Дорошенко, дружина проф. Дмитра Дорошенка. Вона ще більш очарувала своїми декламаціями публіку. Мені далося говорити з Французями, які не розуміють нашої мови і вони заявляли, що хоч і не розуміли декламацій, але добре зрозуміли ті болі і страждання, які доводяться терпіти українському народові. Публіка бурно оплески викликувала кілька разів п. Дорошенку. Відтак виступив знаменитий віртуоз-бандурист Еміль. Його чудова гра на бандурі просто загипнотувала публіку. Чогось подібного тутешня наша громада ніколи не чула, тому слова подяки і признання чулися зі всіх сторін, і то навіть від присутніх Французів і інших чужинців.

У третій частині виступав знов хор, що проспівав „Ой пряду“, „Серкохню“, „На уличі“ та ще інші пісні. Ця частина концерту хорова — була трохи слабша, ніж перші і тому краще було покинути її не на кінці, а на початку концерту.

Загалом — по добірності програми й артистичному виконанні концерт, цей — являє неабі як в житті української колонії в Парижі. Організація таких концертів сильно сприяє більшій виступам і активності української еміграції.

Серед публіки було багато Французів та інших представників чужинської колонії. Була теж відома Італійська соціалістка, родом з України, Анжеліка Балабанова та дружина французького депутата Ернеста Ляфана.

Організація свята концерту в пам'ять Франка пр. ходила при повній байдажності, а то й перешиходах від різних антигромадських елементів та при повному ухиленні від праці трьох членів комітету. Концерт відбувся завдяки праці голови Української Громади п. Івана Стасєва та лж. Пелева. Слід ще зазначити, що на святі присутніми були всі наші групи і всі напрямки, а навіть українські „сензове хови“, що співаєм солідарно з усіма громадами не вмерла Україна. Не приїшли і цілком зігнорували Франкове свято тільки наші неоправдані польові, щоб за їх присутність на концерті Франка не давлялися на них — Боже бороні! — косим оком у Варшаві.

Чистий дохід з концерту призначено на будову пам'ятника Франка у Львові.

Іван Кегут.

Пам'ятники Рідної Школи — це неродна фортеця, це пам'ять зацвіт і доби нхолодні.

Радянська Україна.

Шкільництво в цифрах.

З органу Центрального Статистичного Уряду „Радянський Статистик“ допидуємо докладно про стан народнього шкільництва на Україні в кінці 1925 р. Згідно з даними того органу було там усього 17.032 трудових шкіл, в чому 1.246 міських і 15.836 сільських. Перша ступінь (чотири перших роки навчання) нараховувала 15.305 шкіл, друга (при слідуєчих роках навчання) так званих школах семилітній 1.777. Щодо мови навчання або національно ділячи ці школи так: українських було 13.516 (79.1 проц.), в тому міських 546 (43.8 проц.), сільських 12.970 (81.9 проц.). В школах першої ступені відсоток українських шкіл доходить до цифри 82, між школами другої ступені українські школи творять ледви 54.1 відсотка.

Російських шкіл є 1.214, в тому другої ступені аж 279, мішаних українсько-російських є 905, в тому другої ступені 304. Всіх жидівських шкіл є 295, в тім аж 104 другої ступені. Мішаних українсько-жидівських є 63, в тому аж 21 другої ступені. Польських є 192, в тому 17 другої ступені. Німецьких є 345, українсько-німецьких 99, українсько-польських 100, українсько-молдавських 31, інших 49, інших в українсько-викладовою мовою 6, трьохмовних 18, мішаних шкіл без української мови 196.

Так кажуть цифри. З них бачимо, що перевага українських шкіл слідна в першій ступені, в другій ступені пропорційно до числа населення перевагу мають не українські, а інші школи. Шкож до ілюстрації внутрішніх відносин у школі, то про те містили ми викизи з двох приватних листів, що їх достатньо змалювали.

Сільсько-господарська освіта.

Недавно відбулася у Харкові всеукраїнська конференція робітників сільсько-господарської освіти. З вголосених на ній рефератів довідуюся, що на Україні є тепер достатньо вищих господарських шкіл, зате зовсім мало господарських шкіл нижчого типу.

В спадщині по старому режимі дістала Україна тільки дві вищих школи (на 20, що існували в шлії імперії). Шкож до середньої та нижчої сільсько-господарської освіти, то по царській режимі остало асож 7 середніх і 74 нижчих шкіл. Тепер справа представляється дещо инакше. На першому місці стоять сільсько господарські школи. Вони заступлені 7 інститутами і 22 технікумами. Народний Комісаріат освіти звертає тепер пильну увагу на поліпшення якості навчання в тих школах і підготовляє завершення сільсько-господарської освіти. Тим завершенням має стати українська сільсько-господарська академія. Вона повинна об'єднати діяльність усіх інститутів і технікумів та надавати їм напрям в науковій праці.

Відносини на полі нижчої сільсько-господарської освіти теж значно поправилися. Перед 5-ти літами було на Україні 109 сільсько-господарських шкіл нижчого типу. За п'ять літ зросла їх кількість до цифри 219 з 16 тисячами учнів. Та всеж не зважаючи на те число їх за низька. Вони не можуть обслужити господарсько-освітніх потреб населення. І тому вплив школи на розвиток сільського господарства ще надто малий. Народний Комісаріат освіти хоче ввести сільсько-господарські дисципліни до другої ступені загально-освітніх шкіл т. зв. смирнічок. По смирнічці прийшов би для тих, що хочуть далі вчитися сільського господарства, ти середньої сільсько-господарської школи в двох варіантах: с. є професійна і сільсько-господарська т. зв. інтегрована школа з трирічним курсом навчання. В семірічній трудових школах (друга ступінь) навчаються уже цього року звести сільсько-господарської навчання, але в усіх, а тільки в 2—3 школах на

Найбільший вибір блаватних товарів, МУЖЕСЬКОГО СУКНА

поруває фірма

АНТІН УВЕРА

п'євів, вул. Галицька 10.

Філія в Тернополі, Дрогобичі, 468 Стрию. 10—16

Свято української культури.

Величезний ювілей проф. Н. Грушевського.

(Власна телеграма).

Київ, 5. жовтня 1926.

Свято загальне і величаве. Вчора в селі університету збиралася тисяча запрошених осіб. Проф. Грушевського вітали гримками оплесками. Проф. К. Студинський промовляв четвертий з ряду. Зривається буря оплесків, бо говорив Галичанин. Привіти тревали від 12 год. рано до 5 пополудні. Кілька соток привітів не відчитувано, а тільки подано до відома. Між ними багато від Академії Наук цілого світу, від краківської Академії, львівського університету і семінарія польського права. Промовляв проф. Пічета з Мінська по білоруськи і відпоручник Литви по литовськи й українськи. Проф. Свенціцького теж вітали громоовими оплесками. З усіх усюдів Галичини багато привітів. З Чехословаччини багато привітів проф. Грушевський виходив зі сцени і сідав до авто, зібрана публіка устала в ряди, прощала його безпереривними окликами в його честь. Увечері був святочний пир, що протягувався до пізньої ночі. Промовляло багато бесідників. Зауважений відповідав проф. Грушевський. Словом — велике свято української культури.